

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

		מדינת ישראל	בעניין:
<u>המאשימה</u>	עו"ד טל ארד	ע"י ב"כ	
	נגד		
		1. דוד יגאל	
		2. דורון בוכריץ	
<u>הנאשמים</u>	עו"ד אדי אבינועם	ע"י ב"כ	

הכרעת דין

- 1
- 2
- 3
- 4א
- 5(1) התביעה מייחסת לנאשמים, דוד יגאל ו-דורון בוכריץ, עבירות על סעיפים 326 + 338 (6)
- 6 לחוק העונשין, שעניינן אי-קיום חובת ממונה על דבר מסוכן, ובענייננו, חיה מסוכנת.
- 7 כן מיוחסות לנאשמים עבירות עפ"י סעיפים 340 ו- 341 לחוק העונשין שעניינן סיכון
- 8 ילדים ו-חבלה ברשלנות (בהתאמה).
- 9
- 10 (2) הנאשמים כפרו באשמה.
- 11 לאחר שמיעת העדויות; עיון בראיות; ביקור במקום ולימוד סיכומי הצדדים, הגעתי
- 12 למסקנה כי יש לזכות את הנאשמים מהעבירות המיוחסות להם, וכך אני עושה.
- 13 להלן נימוקי.
- 14
- 15 ב.
- 16 רקע
- 17
- 18 (1) על פי האמור בכתב האישום שימש נאשם 1, דוד יגאל, כמנהל אחראי בגן החיות "חי-בר"
- 19 בעיר ראשון-לציון.
- 20 נאשם 2, דורון בוכריץ, כך נטען בכתב האישום, היה המטפל האחראי על הטורפים בגן
- 21 חיות "חי-כיף" בראש"צ. (להלן: "הגן").

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

	1
"במסגרת אחריותם הוחזק באחריותם ובשליטתם של הנאשמים נמר שחור שהוא חיית טרף שיש בה כדי לסכן חיי אדם". (סעיף 2 לכתב האישום).	2
	3
	4
ביום 3.2.96 ביקרה בגן פעוטה בת שנתיים ושבעה חודשים יחד עם אביה ובני משפחה אחרים. בהיותה בשביל הסמוך לחזית השמאלית של כלוב הנמר השחור, תקף הנמר את הקטינה בכך שניצל כיפוף בגדר של הכלוב, הוציא את טפריו דרך הגדר, משך את הקטינה לכיוונו ונשך את ראשה. כתוצאה מכך נגרמה לקטינה חבלה של ממש בראשה.	5
לדעת התביעה, העובדה כי הנמר הצליח לתקוף את הקטינה היא המלמדת על רשלנותם של הנאשמים.	6
הנאשמים טוענים כי מילאו תפקידם כדין, כי לא היו רשלניים בעבודתם וכי האחריות על תכנון ומבנה הכלובים אינה בשליטתם, וממילא אין במעשיהם כל פסול.	7
	8
	9
	10
	11
	12
	13
	14
	15
<u>דיון ברקע העובדתי</u>	16
	17
<u>עדי התביעה הם:</u>	18 (1)
א. השוטר סמי בן-אשר, אשר גבה עדויות לאחר התלונה שהתקבלה במשטרה על תקיפת הקטינה.	19
ב. דורון מילברג, מנהל החברה העירונית ראשלי"צ, האחראית, בין השאר, על הגן.	20
ג. חיים לוי, אביה של הקטינה, והמתלונן בתיק.	21
ד. ד"ר זוטקוביץ – הרופא שטיפל בקטינה בבית-חולים אסף הרופא.	22
	23
<u>עדי ההגנה הם:</u>	24 (2)
א. הנאשמים, דוד יגאל ו-דורון בוכריץ.	25
ב. ד"ר מוטקה לויסון, הוטריר של הגן בתקופה הרלבנטית.	26
	27
	28
	29

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1(3) מאמץ רב הושקע ע"י התביעה והסניגוריה, כל אחת עפ"י השקפתה, כדי להסביר את
2 הנסיבות בהן נפגעה הקטינה על-ידי הנמר.
- 3 לצורך כך אף ביקרתי במקום וערכתי דו"ח. בנוסף, הוגשו תמונות של כלוב הנמר; הוגשו
4 דפי המידע הנמסרים למבקרים עם כניסתם לגן; הוגשו תמונות השוואה עם הספארי
5 ברמת-גן, ומעל הכל נחקרו העדים והנאשמים, והוגשו סיכומים לענין דרך הפגיעה
6 בקטינה, ומיקומה בעת הארוע.
7
- 8(4) לדעתי, ניתן להגיע למסקנה ברורה באשר לנסיבות הפגיעה, מבלי צורך להכנס להיפותזות
9 באשר להתנהגותו של הנמר, שכן פרט לאב-העד, איש מהנוכחים במקום לא העיד עליהן.
10 וכשם שנפלאו "דרך הנשר בשמים (ן) דרך נחש עלי צור" (משלי ל'), כך נפלאה בעיני ובעיני
11 הכל דרכו של הנמר השחור.
- 12 בכך רומז אני את אשר אומר במפורש: לא השתכנעתי מגירסתו של האב, כפי שנמסרה
13 בבית-המשפט, באשר לנסיבות הארוע.
- 14 איני דן אותו לשבט, אך לדעתי חלוף השנים מעת הארוע ועד יום מתן העדות, (סה"כ כ-
15 7.5 שנים), הן שהעבירו את גירסת האב מן האמת הארכיאולוגית אל האמת ההיסטורית,
16 עפ"י איבחון-איפיון במאמרו הנדיר של אחד-העם – "משה".
- 17 משכך הם פני הדברים, ומכורח הדין החל עלי ומחייבני לפרט את העובדות כפי שהנני
18 רואה אותן, פניתי אל האימרה הקרובה ביותר של העד (האב) אל הארוע, מעין
19 RES GESTAE. שכן, כידוע באמצעות הכלל הנ"ל ניתן להתגבר על עדות שמיעה ולקבל
20 אמרה שנאמרה מחוץ לבית-המשפט, בסמוך לארוע עליו מעיד העד, ובתנאי שהעדות
21 עברה את מבחני ה- RES GESTAE כפי שהוגדרו בפסיקה.
- 22 המבחן החשוב הוא "האם בשעת מסירת האמרה היה האיש עדיין תחת השפעת הארוע
23 המרגש". (ראה, א.הרנון "דיני ראיות", חלק שני עמוד 199, ירושלים 1977).
- 24 בכך מכוון אני לרישומי הרופא ד"ר זוטקוביץ (ת/4) על גבי טופס קבלה של הקטינה לבית
25 החולים.
- 26 וכך רשם הרופא:
- 27 **"תלונה עיקרית: PANTER'S BITE OF FACE בזמן הביקור בגן החיות בראשון לצ.**
28 **(הקיצור ושגיאת הדפוס במקור – ה.פ.) ילדה התקרבה לכלוב של נמר שחור ונמר הוציא**
29 **את היד שלו, משך את הילדה ונשך אותה (מדברי האב)".**
30

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 הרופא העיד על הרשום על-ידו ועמד על דעתו כי אם כך רשם כך נמסר לו מפי האב. אמנם
- 2 האב טען כי הגיע לבית-החולים בשלב מאוחר יותר משעת הבאת הקטינה לבית-החולים,
- 3 אולם על כך ענה הרופא, באופן משכנע, כי ייתכן ורשם את הדברים לאחר הטיפול, עת
- 4 שוחח עם האב. מכל מקום, מקור המידע הוא באב.
- 5 אני מקבל את דברי הרופא ללא כל היסוס. עסקינן באיש מקצוע, נייטרלי לאנשים
- 6 ולנסיבות, העושה מלאכתו נאמנה ובדרך שיגרה.
- 7 המסקנה המתבקשת מרישומי הרופא אשר נרשמו מפי האב היא כי הילדה התקרבה אל
- 8 כלוב הנמר.
- 9
- 10 ד. לאחר שביקרתי במקום ולמדתי על המרחק שבין כלוב הנמר לבין מקום המצאות
- 11 הקטינה אליבא דאביה, אני קובע מפורשות כי בלתי אפשרי כי הנמר יושיט את רגלו אל
- 12 עבר מקום עומדה של הילדה, ינעץ טרפיו בה או בבגדיה ויגרור אותה אליו.
- 13 אוסיף ואומר, כי לאור הביקור במקום השתכנעתי כי בלתי אפשרי לאמץ את גירסת האב
- 14 לפיה נשך הנמר את הקטינה.
- 15 הסיבות שהולוכוני למסקנות אלו הן:
- 16
- 17 (א) המרחק בין השלב הקיצוני ביותר של סורגי הכלוב, (לידו יכול היה הנמר לשלוף
- 18 רגלו) אל עבר קורת המגן מאחוריה עמדה הקטינה הוא 45 ס"מ. לכך יש להוסיף
- 19 עוד מספר סנטימרים לא מועט, המבטאים את רוחב הקורות מאחוריהן עמדה
- 20 הקטינה, כאמור, כך שהגענו למרחק של חצי מטר ומעלה.
- 21 עפ"י עדות הוטרינר מוטקה לויסון, אין לנמר אפשרות להוציא את רגלו למרחק
- 22 כה רב, אפילו טפריו בחוץ. (והמומחה העיד כי הדבר היה כמעט בלתי אפשרי
- 23 בנסיבות שתוארו).
- 24
- 25 (ב) גם אם הוציא הנמר את רגלו הימנית מחוץ לגדר אל עבר הילדה, הרי שמבחינה
- 26 אנטומית אין הוא יכול לשובב את כף רגלו החוצה, וממילא לא יכול היה לגרור
- 27 את הקטינה עם טפריו ממקומה אל עבר הכלוב.
- 28 כך העיד הוטרינר ועדותו לא נסתרה. כולם קבלוה כעדות מומחה נכונה.
- 29

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 (ג) פשיטא שאם ימינו של הנמר אינה מקרבתת, על אחת כמה וכמה ששמאלו
2 "מרחיקה" אותו עוד יותר מהקטינה, ואין, על-כן, כל אפשרות כי יגיע עם רגל
3 שמאל למקום עומדה של הקטינה.
4 אמנם תנועת גרירה אפשרית היא ברגל שמאל, אך, כאמור, הדבר בלתי אפשרי
5 בשים-לב למרחקים בין הקטינה לבין הכלוב.
6
- 7 (ד) לכל אלה הוסיף הוטריןר והעיד, (ועדותו לא נסתרה ולא הופרכה), כי לנמר לא
8 היתה אפשרות להוציא את רגלו מן המרווח הראשון שנוצר בין עמודי הכלוב
9 האנכיים. ואם-בכלל, יכול היה הנמר להוציא רגלו רק מן המרווח השלישי של
10 ברזלי הכלוב, וממילא הולך וגדל המרחק בין מקום הוצאת הרגל לבין מקום
11 עומדה של הקטינה עם כל שלב ושלב.
12 (ר' עמ' 57 לפרטיכל).
13 עיון בתמונות ת/6, מלמד כי הצדק עם מר לויסון לענין אי-יכולתו של הנמר
14 להושיט רגלו ולגעת בקטינה במרווח הראשון והשני של סורגי הכלוב האנכיים.
15 הזוית בין הנקודות הללו חדה מדי.
16
- 17 (ה) עקב המרחק הקצר שבין סורגי הגדר האנכיים, אין כל אפשרות שהנמר יוציא את
18 ראשו במרווח הקטן שביניהם וינשך את הקטינה.
19 האפשרות המאוד תיאורטית היא כי הנמר שכב על גבו, משך בדרך כלשהיא את
20 הילדה שעמדה קרוב לגדר הכלוב עם טפריו, ופגע בה עם ניביו, כאשר למעשה
21 יתכן שרק הניבים התחתוניים יבלטו במעט מעבר לגדר.
22 אמרתי שזו אפשרות תיאורטית שכן אין כל ראייה לכך כי הנמר אכן שכב על גבו.
23 גם האב, שהיה במקום, לא העיד כך ואין אפשרות להשתית הכרעת-דין על סמך
24 ניחושים והנחות בלתי מבוססות.
25 כאן גם המקום להזכיר כי נציג המשטרה הודה בהגינותו כי נפלו פגמים בחקירת
26 המקרה בכך שיתר בני המשפחה הבוגרים, שהיו עם האב ובתו במקום, לא נחקרו
27 כלל, וממילא אין לתביעה כל ראייה באשר למצב הנמר עובר לפגיעה.
28 בודאי ובודאי שאין שמץ של ראייה כי הנמר שכב על גבו, משך את הקטינה כלפי
29 מטה וגרם בכך לפגיעתה ע"י ניביו.
30

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8
	9
	10
	11
	12
	13
	14
	15
	16
	17
	18
	19
	20
	21
	22
	23
	24
	25
	26
	27
	28
	29

מסקנת ביניים:

(א) אין אפשרות לאמץ את נסיבות התקיפה כפי שנמסרו על-ידי אבי הקטינה וכפי שפורטו בסעיף 5 לפרק העובדות שבכתב האישום.

(ב) אם נפגעה הקטינה מהנמר השחור שבגן, הרי שהסיבה המיידית שגרמה לפגיעה נבעה מכך שהילדה התקרבה אל הכלוב, קירבה מסוכנת, מיותרת ובלתי מותרת. אפשרות זו יכולה להוצר או ע"י יוזמה אקטיבית של האב (או בן משפחה בוגר אחר) אשר העביר את הקטינה מעבר לגדרות הבטחון והעמידה קרוב מאוד לכלוב, או ע"י כך שהילדה הקטנה התקרבה בעצמה אל כלוב הנמר, כאשר אביה, שעמד במרחק 1.60 מ' ממנה לא הבחין בה באותו שבריר שניה בו פסעה הקטינה אל עבר הכלוב. האב הכחיש בתוקף כי קרב את בתו לכלוב, אך לא נפסלה האפשרות השניה, המקובלת עלי, כי עקב המרחק בין האב לבת עברה היא מיוזמתה את הגדר והתקרבה אל גדר הכלוב.

בין כך ובין כך "היוזמה" לקירבה בין הקטינה לבין הנמר נוצרה לראשונה "מחוץ לחומות" היינו, מעברו החיצוני של הכלוב, ולא "בין החומות", מתוך הכלוב. רק לאחר שהקטינה עמדה במרחק קצר ביותר מן הכלוב, הוכיח הנמר את אופיו התוקפני (כפי שתואר ע"י הנאשמים והוטרינר) ושרט ככל הנראה את הקטינה.

(ג) כפועל יוצא מקביעתי זו, עולות השאלות המשפטיות הנובעות מסעיפי האישום המפורטים בכתב האישום, או במילים אחרות, האם בנסיבות אלו ניתן ליחס לנאשמים או למי מהם אחריות פלילית לנזק שנגרם לקטינה.

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

	ה	1
	הדיון המשפטי	2
		3
	א	4
כזכור, סעיפי האישום המיוחסים לנאשמים הם שלושה:		
אי-קיום חובת ממונה ואי נקיטת צעדי זהירות מתבקשים - סעיפים 326 + 336 (8) לחוק		5
העונשין.		6
סיכון ילדים – סעיף 340 לחוק העונשין.		7
חבלה ברשלנות – סעיף 341 לחוק העונשין.		8
למרות סדר הופעתם כך בכתב האישום, אלך אני מן הקל אל הכבד מבחינה משפטית,		9
ואתחיל בסעיף 340 לחוק.		10
		11
	סכנה לילדים – סעיף 340 לחוק	12 (1)
צודק הסניגור בטעונו כי לא היה מקום להכליל סעיף זה בכתב האישום מכיוון שלשונו		13
של הסעיף אינה תואמת את נסיבות המקרה.		14
תנאי ראשוני להרשעה על-פי סעיף זה הוא <u>השארה</u> או <u>הפקרה</u> של דבר במקום שיש		15
לילדים גישה אליו.		16
תנאי שני הוא הוכחת יסוד סביר להניח שילדים ישחקו בדבר או יטפלו בו בדרך אחרת,		17
ויסכנו את עצמם.		18
השופט י.קדמי כותב בספרו "על הדין בפלילים" (חלק שני, מהדורת 1995), בענין מונחים		19
משפטיים אלה כך:		20
"משאיר" ו "מפקיר" – במשמעותם הלשונית, לאמור "משאיר" משמעו		21
"מניח" או "עוזב" ו"מפקיר" משמעו "זונח" "נוטש" מוותר על הקנין בו. ו-		22
"דבר" "כל דבר, מכל סוג שהוא".		23
פשיטא, שהנאשמים לא השאירו, לא הזניחו, לא הפקירו ובודאי שלא ויתרו על דבר.		24
ומהו "הדבר"? הכוונה היא לעצם גוף, חפץ, אך לא לבעל חיים.		25
ראה הגדרת המונח "דבר" ב"מילון העברי המרוכז" של אבן-שושן, הנותן סימנים ב-		26
"דבר" ו"דבר מה" חפצי, חסר חיים.		27
כן ראה הגדרה זהה ב"מילון ספיר" (בעריכת איתן אבניאון) המהדר ומוסיף "דבר בעיקר		28
שאינו בו רוח חיים".		29
מכאן, שאין "דבר" שהזנח ע"י בעלי דברינו, הנאשמים.		30

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 לכל אלה יש להוסיף את דרישתו הנוספת של הסעיף כי "ילדים ישחקו באותו דבר",
- 2 ופשיטא שדרישה זו אינה ישימה כלל למקרה שבפנינו.
- 3 אין כמובן יסוד סביר, או אחר, למשחקי ילדים עם נמרים, ולפיכך זכאים הנאשמים מכל
- 4 אשמה על פי סעיף אישום זה.
- 5 ואגב, תנא דמסייע לפרשנותי לפיה "הדבר" דומם הוא, מוצא אני בסעיף 326 לחוק
- 6 העונשין, המפרט ברישא שלו כך: "מי שבאחריותו או בשליטתו נמצא דבר – בין חי ובין
- 7 דומם...".
- 8 משמע, כאשר ביקש המחוקק לכנוף את החי ואת הדומם תחת המונח "דבר", עשה כן
- 9 במפורש. ומכלל הן אתה למד על הלאו.
- 10 אין, אם-כן, ב"דבר" דבר, פרט לדומם.
- 11
- 12 (2) **חבלה ברשלנות – סעיף 341 לחוק העונשין – מעשה פיזיות ורשלנות – סעיף 338 (6)**
- 13 **לחוק**
- 14 תנאי להרשעה עפ"י סעיף זה הוא כי הנאשם יעשה מעשה או יימנע מעשייתו, שלא כדיון,
- 15 "והמעשה או המחדל אינם מן המפורטים בסעיפים 338 עד 340, ונגרמה בהם חבלה
- 16 לאדם, דינו – מאסר שנה".
- 17 והנה, בענייננו, המחדל המיוחס לנאשמים מעוגן בסעיף 338 (6) לחוק, וממילא אין תחולה
- 18 לסעיף 341 ככל שהדבר נוגע לסעיף 338 לחוק.
- 19 ייתכן וכוונת התביעה היתה לכרוך את סעיף 341 לחוק עם סעיף 326 לחוק, הנמנה על
- 20 הסעיפים ללא סנקציה, (המכונים בלשון לעז LEGES NUDAE) ואז מתבקש דיון בסיפא
- 21 של הסעיף המטיל על אדם חובה לנקוט מידה סבירה של זהירות וקפידה למניעת הסכנה.
- 22 אין מחלוקת כי הנמר אכן היה באחריותם או בשליטתם של הנאשמים (ולענין השוני
- 23 בחובותיהם ראה להלן). כך עולה במפורש מעדות הנאשמים-עצמם אשר סיפרו, כל אחד
- 24 באשר לתפקידו-הוא, כי להם היתה שליטה על הוצאת הנמר מתאו אל כלובו, כשם
- 25 שאחראים הם לכך כי הכלוב יהיה נעול והחיה והמבקרים יהיו מוגנים זו מפני אלה.
- 26 מכאן, שהמבחן הבא הראוי לבדיקה הוא "מבחן המידה הסבירה" של זהירות וקפידה.
- 27 השופט קדמי סובר בספרו הנ"ל, בהסתמכו על פס"ד ב- ע"פ 26/58 יב' 991 (אייזנצוויג) כי
- 28 הביטוי הנ"ל משקף את דיני הרשלנות האזרחית. (שם, בעמוד 687).
- 29 לדעתי, ישנו שינוי בגישה הפרשנית לגבי סטנדרט הזהירות הנדרש בעירות אלו,
- 30 וההשקפה שאימצה את מבחני המשפט האזרחי אל המשפט הפלילי, שונתה.

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 כיום רף הסטנדרט הפלילי, גבוה יותר.
- 2 לנושא זה יש להתייחס גם בדיון על סעיף 338 (6) לחוק, כאשר הדרישות להרשעה שם הן
- 3 קיום מעשה בדרך נמהרת או רשלנית, כאשר הנאשם "אינו נוקט אמצעי זהירות מפני
- 4 סכנה מסתברת הכרוכה בחיה שבהחזקתו". (סעיף 338 (6) לחוק).
- 5 מכאן ואילך, אדון במבחני ההתנהגות של הנאשמים בקשר לשני הסעיפים הנ"ל, כמקשה
- 6 אחת.
- 7
- 8 אקדים ואומר כי יש להפריד בין החובות המוטלות על נאשם 1 ועל נאשם 2.
- 9 בעוד שלנאשם 1, דוד יגאל, מייחסת התביעה סטטוס של מנהל, הרי שדורון בוכריץ אינו
- 10 מנהל. הוא איש עבודה האחראי על הטיפול השוטף בחיות שבהשגחתו, היינו הטורפים,
- 11 ואין לו "סמכות" בגן כולו, במובחן מנאשם 1.
- 12 דורון תאר בעדותו את עבודתו כמתחלקת לשלושה:
- 13 החלק הראשון שייך לנקיון התא של החיות שבאחריותו.
- 14 החלק השני שייך להאכלת החיות.
- 15 החלק השלישי שייך לבחינת התנהגותן הנורמלית של החיות.
- 16 אין בכל אלה, ואין בראיות התביעה, כל הוכחה או ראיה לגבי מעמדו של הנאשם 2
- 17 כמנהל, או כנושא תפקיד בעל שיקול-דעת עצמאי.
- 18 הסניגור טען באופן כללי כי אין לנאשמים חובה משפטית מפורשת, אך לדעתי הנושא רחב
- 19 יותר. היינו, נאשם 2 הוא בחזקת "עובד מן השורה" אשר חובותיו הן של עובד המקבל
- 20 הוראות וממלא אותן, כפי שעשה דורון בפועל.
- 21 החובה הניהולית-מנהלית היא ממנו והלאה.
- 22 לפיכך, עובד המקיים את הוראות הממונים עליו, כפי שעשה דורון, ואין ראיה אחרת
- 23 בנדון, אינו יכול לחסות בצל החובות המפורטות בשני הסעיפים הנ"ל.
- 24 גם לגבי נאשם 1 כשלה התביעה בהוכחת היקף תפקידו והיקף "ההנהלה" שלו.
- 25 העד היחיד בנדון היה מנכ"ל החברה הכלכלית של עיריית ראשון-לציון, דורון מילברג, אך
- 26 בכל הכבוד אין אפשרות לקבוע עובדות מבוררות עפ"י עדותו. אין בכך כדי לפגוע
- 27 באמינותו של מר מילברג, אך ברור הוא כי העד הגיע לבית-המשפט כשהוא לא "חמוש"
- 28 בכל ראיות שהן. מר מילברג לא הציג כל חוזה עם הנאשמים ולא הציג כל תקנון או
- 29 תקנות תפעול של הגן, ולמעשה עדותו התמזגה עם עדות דוד יגאל אשר סיפר כי מעולם

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 לא הוענקה לו באופן רשמי כל דרגת ניהול שהיא. האחריות לה טען במסגרת העבודה
- 2 נבעה מכוח הנסיבות ומכוח האינרציה שבמהלך עבודה, אך לא מכוח כל מינוי רשמי.
- 3 ר' עדותו הברורה בנדון בעמוד 50 לפרטיכל.
- 4
- 5 **מסקנת ביניים נוספת:**
- 6 אין אפשרות לראות במי מהנאשמים כבעל אחריות מנהלית או אחרת לניהולו התקין של
- 7 הגן או של חלקים ממנו ואחריותם מצטמצמת לאחריות קונקרטיית ל- WELL BEING של
- 8 החיות ולמניעת חכוך וסכנה מן החיות למבקרים ולהיפך.
- 9 האחריות המערכתית היא של אחרים.
- 10 ראה בהשוואה רצוייה את פסה"ד של בית המשפט המחוזי בירושלים, במסגרת ע"פ
- 11 8356/04 אליו אתייחס עוד בהמשך הדברים. החשיבות לענייננו – בקטע זה של הכרעת-
- 12 הדין – היא הקביעה של ביהמ"ש המחוזי כי לא תואר התפקיד קובע את היקפו ואחריותו
- 13 אלא "טוהר" התפקיד במציאות היומיומית.
- 14
- 15 (4) באומרי אחרים מתכוון אני למנהל הגן, לבעליו, לאחראים לתפעולו כלפי החוק וכיו"ב.
- 16 דורן מילברג העיד כי החברה אותה הוא מנהל היא בעלת הגן ושותפה לניהולו, ומכוח
- 17 מעמדם זה אף נתן הוראות לשיפור הבטיחות.
- 18 התביעה לא סברה כי יש לו אחריות מיניסטריאלית לגן ואיני בטוח כי צדקה בגישה זו.
- 19 מילברג מצידו העיד כי לדעתו, הבלתי מבוססת מבחינה ראייתית או מבחינה משפטית,
- 20 נאשם 1 אחראי לבטיחות, אך הוסיף באותה נשימה כי קיים גם קצין בטיחות העורך
- 21 ביקורת אחת לשנה.
- 22 מה מעמדו של קצין הבטיחות אל מול פגמים, נזקים ועניינים טעוני תיקון מבחינה
- 23 בטיחותית?
- 24 על שאלות אלו אין לו ולתביעה, כל תשובה.
- 25 עוד העיד מילברג כי אליעזר כהן הוא שבנה את הגן, הוא שמהווה "בוס" לנאשם 1 והוא
- 26 שמכהן בערבוביה כמנהל טכני ומקצועי יחד עם נאשם 1.
- 27 מה מעמדו, ומהי אחריותו של אליעזר כהן?
- 28 מילברג העיד כי המליץ בחקירתו לזמן את אליעזר כהן לחקירה אך מתברר כי הדבר לא
- 29 נעשה.
- 30

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 מכל מקום, גם היקף אחריותו של כהן לא נשקלה ע"י התביעה ולא הובאה כל ראיה
- 2 בנדון.
- 3 בפסק-דין אמריקאי ישן – שולץ נ. גרינווד (ניו-יורק 1907) אמר בית המשפט כי "כוח
- 4 השוטר לעצור אדם מלמד על חובתו לעשות כן". [THE POWER TO ARREST...]
- 5 IMPLIES THE DUTY TO DO SO
- 6
- 7 ולענייננו, האחריות של מילברג (וכהן כנראה) מלמדת על חובתם להשתמש בכוח זה.
- 8 ומהי החובה? החובה היא לדאוג לבטיחות של הגן באופן שוטף, יומיומי, תוך הפעלת
- 9 סדרי עבודה ברורים; עריכת תקנון תפעול כתוב וברור; הסדרת העבודה וחלוקתה
- 10 בכתובים ובאופן ברור; מתן הנחיות לעובדים בכתב ובאופן ברור כיצד יש לתקן פגמים,
- 11 אל מי יש לפנות לצורך כך, על מי חלה האחריות לאתר פגמים ומה הן חובותיו של אותו
- 12 מאתר?
- 13 כל השאלות הללו לא קיבלו כל מענה בעדותו של מילברג או בעדות אחרת מטעם
- 14 התביעה. מילברג נשאל בחקירה הנגדית מהו מקור סמכותו לתת הוראה להוסיף גדר
- 15 נוספת כפי שעשה והוא ענה: "האינטליגנציה שלי".
- 16 יבורך; אך ברור כי אין בכך משום מינהל תקין והסדרת אחריות מבחינה משפטית.
- 17 ב- ע"פ 8356/04 הנ"ל [אנג'יל ואח' נ. מ.י. (בית משפט מחוזי ירושלים מיום 23.12.04)]
- 18 נדונה שאלת אחריותם של אנשי חינוך ועיריית ירושלים למותה הטרגי של תלמידה אשר
- 19 נפלה מחלון כיתתה ונהרגה.
- 20 בקטע הסיום לפסק-הדין אמר בית המשפט את הדברים הבאים, התואמים – בשינויים
- 21 המחוייבים – את הנסיבות הנוכחיות: "איננו יכולים לחתום את פסק דיננו מבלי
- 22 להדגיש כי זיכויים של אנג'ל ובוחבוט אינו מאיין את הצורך בבחינת האחריות למותה
- 23 בטרם עת של אמיליה ז"ל. לדעתנו, האחריות מצוייה בדרגים הגבוהים של המערכת...
- 24 נשאלת השאלה האם הועמדו לדין כל הגורמים האחראים לאסון והאם נושאים כולם
- 25 באחריות לו? זוהי שאלה חשובה הנדרשת לבחינה, שלא נוכל להרחיב בה במסגרת של
- 26 ערעור. כל שנותר לנו הוא להביע תקוותנו כי המאורע כולו נחקר, הוסקו המסקנות
- 27 והופקו הלקחים הראויים..."
- 28 וכל המוסיף, גורע.
- 29

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1(5) על סמך רקע זה הבה נבדוק האם נקטו הנאשמים במידה סבירה של זהירות כדרישת
- 2 סעיף 329 לחוק?
- 3 האם פעלו בדרך נמהרת או רשלנית כלשון סעיף 338 רישא?
- 4 האם נקטו אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת כלשון סעיף 338 (6) לחוק?
- 5 בסיכומיו, טען התובע כי בפרשנות סעיפי האישום יש לאמץ את דרגת הרשלנות האזרחית
- 6 שהיא כידוע נמוכה מדרגת האחריות בפלילים.
- 7 אני חולק על גישתה זו של התביעה, שכן פסק-הדין שניתן ע"י השופט ד. לוי במסגרת ע"פ
- 8 385/89 (אבנת ואח' נ. מ.י.), פד"י מו' (1) 1, קובע אחרת.
- 9 באותו פסק-דין נדונו שני ערעורים הקשורים באחזקת כלבים שגרמו נזק, ובית-המשפט
- 10 דן, בין השאר, ברמת הרשלנות המגולמת בסעיף 338 לחוק.
- 11 וכך אמר בית-המשפט:
- 12 **"סבורני שבקביעת דרגת רשלנות הדרושה לצורך הרשעה באישום הפלילי**
- 13 **(עפ"י סעיף 338 לחוק – ה.פ.), שומה עלינו להציב מושגית רמת רשלנות גבוהה**
- 14 **מזו הנדרשת במשפט האזרחי".**
- 15 (שם, בעמוד 12).
- 16 בהמשך מבהיר השופט לוי דבריו כי אין לפרש את החוק כנותן בטחון מלא לציבור מפני
- 17 גגיעתו של כלב (הוא הענין שנידון שם, כזכור), שכן אז:
- 18 **"נידרש להחמיר עוד ועוד בקביעתה של מידת הזהירות הנדרשת מבעל כלב...**
- 19 **וזו פרשנות לא נכונה ודרישה לא פרקטית מבעלי כלבים שכן בגדר שיקולינו**
- 20 **עלינו לתת את הדעת גם לציבור בעלי הכלבים, שאינו מועט, ולהכבדה שתהיה**
- 21 **עליהם מסטנדרט זהירות קפדני כזה".**
- 22
- 23 השופט לוי מצטט את דבריו של השופט זילברג ב- ע"פ 10/49 (פד"י ב', 424) שלא נס
- 24 ליקם:
- 25 **"שאיפתו של החוק היא להיות מעשי, מציאותי, מצליח... לכן אין החוק אוסר**
- 26 **דבר שלא ניתן להאסר ואינו גוזר גזירה אלא אם כן רוב הציבור יכול לעמוד בה".**
- 27 (שם, בעמ' 19).
- 28
- 29 הנה כי כן, רמת הרשלנות בפלילים שונה מרמת הרשלנות במשפט האזרחי וממילא פסקי-
- 30 הדין האזרחיים אליהם התייחסו באי-כוח הצדדים בסיכומיהם, אינם רלבנטיים לענייננו.

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 בהמשך פסק-דינו מתייחס השופט לזין לשאלה כיצד יש לפרש את הביטוי "סכנה
- 2 מסתברת" המעוגן בסעיף 338 (6) לחוק, ואומר:
- 3 "ביטוי זה ומשמעותיו לא זכו להגדרה ברורה ונקודתית, שעל פיה תעשה
- 4 הבחנה בכל מקרה ומקרה... מבחן זה כמבחן הרשלנות, מבחן אובייקטיבי הוא.
- 5 הוא ייושם על-כן על עובדותיו של כל מקרה ספציפי בהתאם לכלל הנסיבות
- 6 ועל-פי ההגיון, השכל הישר ונסיון החיים המצטבר של השופט".
- 7 (שם, בעמ' 20).
- 8
- 9 כן ראה הגדרת השופט חשין לגבי שופט:
- 10 "שופט ניחן, הוא-עצמו, בנסיון-חיים, בהגיון, בשכל-ישר, בתבונת-אדם, ואלה
- 11 כולם – הם ועקרונות-יסוד במשפט – הינם מרכיבים חיוניים במוסד זה הקרוי
- 12 "בית-משפט"; הם חלק מן "החומרה" של בית המשפט".
- 13 (ע"פ 4675/97 פד"י נג' (4) 337, 358).
- 14
- 15 [וראה גם ע"פ (באר-שבע) 7332/00 מ.י. נ. דניאל תק-מח' 2001 (3) 694].
- 16 ולבסוף, לא למותר להזכיר את סעיף 34 כא' לחוק העונשין, הקובע כידוע כי "ניתן דין
- 17 לפירושים סבירים אחדים לפי תכליתו, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי
- 18 שאמור לשאת באחריות פלילית לפי אותו דין".
- 19 מכאן, שיש לבחון את תכלית הסעיפים ואת נוסחם כשהדגש הוא הפירוש המקל על
- 20 הנאשם. כפי שנאמר לעיל, המונחים הקובעים את סטנדרט ההתנהגות בסעיפי האישום
- 21 הם מונחים עמומים: "מידה סבירה וקפידה"; "סכנה מסתברת"; "דרך נמהרת".
- 22 השופט אנגלרד הביע דעתו כי "יש להמנע ככל האפשר מהגדרות סתמיות, שמשמעותן
- 23 אינה ברורה". (ע"פ 4596/78 פד"י נד(1) 145, 191). דעתי כדעתו.
- 24 לפיכך, לאור העמימות הזו; ולאור פסק-הדין בענין אבנת הנ"ל; לאור מצוות הפירוש
- 25 המקל עם הנאשם, יש לדעתי לפרש את סטנדרט ההתנהגות המגולם בסעיפי האישום
- 26 שבכתב האישום הנוכחי, באופן מצומצם כדי לא להכביד (שלא לצורך) על הציבור וכדי
- 27 לא לפגוע בעקרון החוקיות לפיו על החוק להיות בהיר ומבהיר מראש ולא בדיעבד.
- 28
- 29

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1
- 2 תכלית הסעיפים הנ"ל היא, אם-כן, יצירת מסגרת חיים סבירה, המאפשרת ניהול חיים
- 3 סביר ללא חשש מתמיד מפני פרשנותו "החודרנית" של החוק. לא לחינם נאמר כי "דברה
- 4 תורה כלשון בני אדם" (מסכת ברכות, לא), ו"בני-האדם" – הכוונה לאדם מן הישוב
- 5 הנוהג ומתנהג לפי תומו.
- 6 אדם כזה, בין עפ"י הפירוש הדווקני ובין עפ"י הפירוש המקל אינו צריך לצפות חדירת
- 7 קטינים או בוגרים מעבר לגדרות הבטחון וחבירתם אל הנמר השחור. ייחוס צפיות שכזו
- 8 לעובדי הגן היא קיצונית ואינה מתיישבת, לדעתי, עם לשון סעיף 34 כא' לחוק העונשין.
- 9
- 10 (6) לאור מבחנים אלה, ובשים-לב לסטנדרט הרשלנות בפלילים, הבה נבדוק האם עמדו
- 11 הנאשמים בצפיות המשפטיות, אם לאו?
- 12 (א) הוכח כי המבקרים בגן מקבלים חוברת הסבר לגבי דרכי התנהגות בגן (נ/2).
- 13 באופן מוזר דווקא אביה של הקטינה לא קיבל לדבריו חוברת זו, הנמסרת
- 14 למבקרים יחד עם כרטיס הכניסה. תמוה!
- 15
- 16 (ב) הוכח כי ישנם שלטי אזהרה הן לאורכם של שבילי הגן והן על כלובי החיות, אם
- 17 כי על כלוב הנמר לא היה שלט אזהרה, כמו שלא היו שלטים על כלובים רבים
- 18 אחרים. (עמ' 47).
- 19
- 20 (ג) הוכח כי כלובו של הנמר מרושת ומרוחק בחזיתו ממקום עומדם של המבקרים.
- 21
- 22 (ד) הוכח כי בפינה השמאלית של הכלוב, (במבט של המבקר העומד מול הכלוב),
- 23 מקום בו ישנו שביל כניסה לכלוב אחר, הותקן משולש הגנה המונע גישה
- 24 למבקרים מהשביל אל כלוב הנמר. (ר' התמונות ת/6).
- 25
- 26 (ה) הוכח כי לאורך שביל זה הותקנה גדר המורכבת משני שלבים אופקיים – המונעת
- 27 גישה אל הגינה הנמצאת בחזית הכלוב.
- 28 (שוב, ראה התמונות ת/6).
- 29

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

- 1 (ו) הוכח כי בחזית הכלוב ישנה גדר זהה לזו הממוקמת בשביל, היינו שני שלבים
- 2 אופקיים, המונעת גישה אל הכלוב כשם שהוכח כי במרווח שבין הגדר הזו לבין
- 3 הכלוב ישנה צמחיה המונעת גישה ישירה לכלוב.
- 4
- 5 (ז) הוכח כי בנוסף לגדר הברזל האנכית של הכלוב, הבנויה מסורגים אנכיים,
- 6 מותקנת רשת על גדר זו.
- 7
- 8 (ח) הוכח, כי רשת זו הותקנה לא כמניעת סכנה מפני הקהל, (שכן הוא רחוק מסורגי
- 9 הברזל) אלא כבטחון נוסף לנאשם 2, דורון בוכריץ, הפותח את ברז המים של
- 10 כלוב הנמר, כאשר הברז נמצא בסמוך מאוד לסורגי הברזל, ואשר התלונן על
- 11 הסכנה מהנמר עקב הקרבה בין הברז לסורגי הכלוב.
- 12 (עמ' 45 לפרטיכל).
- 13
- 14 (ט) העיד נאשם 1 כי הוא עצמו עבר השתלמות בארצות הברית בנושא שילוט בגני
- 15 החיות, וכי המגמה היא לא לכסות את הכלובים בשלטים אלא לאפשר מבט עין
- 16 ישיר בין המבקר לבין החיה, ובלשונו: "הקהל לא בא לראות שלטים אלא
- 17 חיות". (ע' 46).
- 18 ובהמשך העיד נאשם 1 כהאי לישנא:
- 19 "כל הכלובים בגן בנויים בצורה הזאת ולא היו שלטים לא מול כל כלוב כי אי
- 20 אפשר לכסות את כל הכלובים בשלטים". (ע' 47).
- 21 התביעה לא הביאה כל ראיות במהלך עדויותיה, (או בבקשה לעדות הזמה), כדי
- 22 לסתור את אמירותיו אלה של נאשם 1.
- 23 לא מצאתי כל נימוק המונע אימוצם של דברים אלה של נאשם 1 לענין הגישה
- 24 הנוגת בגני חיות ולענין אי-תליית שלטי אזהרה בכל כלוב וכלוב.
- 25
- 26 (י) לכל אלה יש להוסיף כמובן את מבחני הפסיקה להתנהגותו של האדם הסביר או
- 27 של האדם מן הישוב, בין אם מדובר במונחים זהים ובין אם מדובר במונחים
- 28 שונים. ראה ע"פ (חיפה) 713/00 פס"מ תשס"א (1) 145 מפי השופט ג'ובראן לענין
- 29 האבחנה בין האדם הסביר והאדם מן הישוב.

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטיין

1
2
3 לדעת השופט ג'ובראן, המרת הביטוי "אדם סביר" ב- "אדם מן הישוב", בסעיף
4 21 לחוק העונשין, הוא סעיף הרשלנות הפלילית, משמעה "היא להקל עם
5 הנאשם" (שם, בעמ' 169).
6 יישום מבחני הסבירות או מבחני האדם מן הישוב למקרה הנוכחי מוליך
7 למסקנה כפולה:
8 ראשית, התנהגות הנאשמים לא יצרה סיכון כלפי המבקרים בגן והתנהגותם
9 היתה סבירה.
10 שנית, בנסיבות הקונקרטיות לא היתה לנאשמים יכולת סבירה לצפות את
11 הסכנות העלולות לנבוע מאי-נקיטת אמצעי זהירות, היינו, אי-אטימה טוטלית
12 של הרשת המותקנת על הכלוב, ואשר התכופפה בשוליה עקב משחקיו של הנמר
13 עם שולי הרשת.
14 (וראה גם מאמרה של מ.גור-אריה "הצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי)
15 תשנ"ב-1992, משפטים כד', 9).
16 כל המבחנים הללו מובילים למעשה אל עבר התנהגותו של אבי הקטינה אשר
17 בפיקוחו היתה הקטינה ובמחדלו, ככל הנראה, התקרבה הקטינה אל כלוב הנמר
18 השחור, בין אם מדובר במעשה מכוון המיועד לקרב את הילדה אל החיה, (וזאת
19 הכחיש האב בחקירתו), ובין אם נגרמה הקירבה עקב אי-שמירה על הקטינה, ולו
20 לזמן קצר, או אפילו קצרצר.
21
22 בין כך ובין כך, מבחן הסבירות הפלילי אינו יכול להתפרש ככזה הדורש מעובדי
23 הגן לצפות כי ילד או מבוגר יעברו את כל הגדרות שסביב הכלוב, יחצו את
24 הצמחים שבמקום ויתקרבו עד "לטווח אפס" אל הנמר, והנמר "ינצל" את
25 הכיפוף בגדר כדי לפגוע במבקר הפולש.
26
27
28
29

בתי המשפט

פ 002970/99

בית משפט השלום רחובות

תאריך: 01/03/2005

בפני כבוד השופט הרן פינשטין

	1
סוף דבר:	2.1
כאן תם סיורנו הפיזי והמשפטי בגן.	3
אם אֶסְכְּמוּ בשורה אחת אומר כי גם אם טפריו של הנמר השחור גרמו לתפרים בגוף	4
הקטינה, אין שיני החוק נוגעות בנאשמים.	5
זכויים הוא מוחלט.	6
	7
ניאנה היום כ' ב אדר א, תשס"ה (1 במרץ 2005) בנוכחות:	
	9
	10
<hr/>	
הרן פינשטין, שופט	11
	12
	פ002970/99 133 לימור